

	ΠΛΑΓΙΕΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ (ΣΑΕΓ σελ. 149 κ.ε.) (ονοματικές προτάσεις κρίσεως ή επιθυμίας που διατυπώνουν μια ερώτηση)
ΕΙΔΗ	Ολικής άγνοιας: Μπορούν να απαντηθούν με ΝΑΙ - ΟΧΙ Χωρίζονται σε: Α. μονομελείς: <i>Απορείς εἰ διδακτόν ἐστὶν ἡ ἀρετή.</i> Β. διμελείς: <i>Κρίνετε πότερον ἡ ἀρετὴ μᾶλλον ἢ ἡ φυγὴ σφῶζει τὰς ψυχάς.</i> Μερικής άγνοιας: η ερώτηση αφορά έναν μόνο όρο της πρότασης. <i>Άγνωῶ ὅπου ἐσμέν.</i>
Εισάγονται	<u>Ολικής άγνοιας μονομελείς:</u> <i>εἰ</i> (μήπως, αν) <i>ἐάν, ἄν, ἤν</i> (αν): <u>Ολικής άγνοιας διμελείς:</u> με τα ζεύγη <i>εἰ - ἤ</i> (εάν - ή), <i>πότερον (πότερα) - ἤ</i> (ποιο από τα δύο - ή), <i>εἴτε - εἵτε</i> (εάν - ή): <u>Μερικής άγνοιας:</u> με ερωτηματικές ή αναφορικές αντωνυμίες και με ερωτηματικά ή αναφορικά επιρρήματα (Δες πίνακα)
Εκφέρονται	α) Οριστική, όταν δηλώνουν ερώτηση για το πραγματικό. Ἐλέγετο καὶ ᾧ τρόπῳ ἡ ναυμαχία ἐγένετο. β) Δυνητική οριστική, όταν δηλώνουν ερώτηση για το δυνατόν στο παρελθόν ή για το μη πραγματικό. ἡδέως ἂν ἐροίμην, τῆς ποίας μερίδος γενέσθαι τὴν πόλιν ἐβούλετο ἂν γ) Δυνητική ευκτική, όταν δηλώνουν ερώτηση για το δυνατόν στο παρόν ή στο μέλλον. Ἡρώτα Μειδίας ἐπὶ τίσιν ἂν σύμμαχος γένοιτο δ) Απορηματική υποτακτική, όταν δηλώνουν απορία σχετικά με αυτό που πρέπει να γίνει. Σκέψαι ἐάν τόδε ἀρέσκη ε) Ευκτική του πλάγιου λόγου, ύστερα από ιστορικό χρόνο, και δηλώνουν υποκειμενική γνώμη. Ἡρώτα εἰ εἴη ἄλλη ὁδός.
Εξαρτώνται από	α) ρήματα που σημαίνουν ερώτηση, απορία (ἐρωτῶ, ἀπορῶ, πυνθάνομαι, θαυμάζω κ.τ.ό.), γνώση, άγνοια (γινώσκω, οἶδα, ὀρῶ, αἰσθάνομαι, άγνοῶ, ἀπόρως ἔχω κ.τ.ό.), απόπειρα, φροντίδα (πειρῶμαι, παρασκευάζομαι, πράττω, φροντίζω, ἐπιμελοῦμαι κ.τ.ό.), σκέψη, προσοχή (σκοπῶ, σκοποῦμαι, ἐξετάζω, βουλευομαι κ.τ.ό.), δείξη, ανακοίνωση (δείκνυμι, δηλῶ, λέγω, ἀποκρίνομαι) Αὐτός τε θηρᾷ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιμελεῖται ὅπως ἂν θηρῶσιν. β) απρόσωπα ρήματα και απρόσωπες εκφράσεις ανάλογης σημασίας (ἄδηλόν ἐστι, ἀφανές ἐστι, ἄπορόν ἐστι, ἀπόρως ἔχει, φανερόν ἐστι, θαυμαστόν ἐστι, λέγεται, δέδεικται κ.τ.ό.): <u>Ἄδηλον ἦν</u> εἰ ἀδίκως ἐτετιμώρηντο.
Συντακτική θέση	1. Αντικείμενα: Ἀπορῶ τί πρῶτον εἶπω. 2. Υποκείμενα σε απρόσωπα ρήματα και απρόσωπες εκφράσεις: Ἄδηλον ἦν εἰ ἀδίκως ἐτετιμώρηντο 3. Επεξηγήσεις σε όρο της προηγούμενης πρότασης, συνήθως σε δεικτική αντωνυμία ουδέτερου γένους: Τοῦτο σκεψώμεθα, εἰ ἀληθῆ λέγεις.

ΠΙΝΑΚΑΣ 12. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΛΕΞΕΙΣ
ΤΩΝ ΠΛΑΓΙΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΜΕΡΙΚΗΣ ΑΓΝΟΙΑΣ

Ερωτηματικές αντωνυμίες	Αναφορικές αντωνυμίες	Μετάφραση
τίς;	ὅς / ὅστις	ποιος;
—	ὅσπερ	ποιος ακριβώς;
πόσος;	ὅσος / ὁπόσος	πόσος;
πόστος;	—	ποιος κατά σειρά;
ποδαπός;	ὁποδαπός	από ποιο μέρος;
ποῖος;	οἷος / ὁποῖος	τι είδους;
πότερος;	ὁπότερος	ποιος από τους δύο;
πηλίκος;	ἡλίκος / ὁπηλίκος	πόσο μεγάλος;
ποσταῖος;	—	σε πόσες μέρες;
Ερωτηματικά επιρρήματα	Αναφορικά επιρρήματα	Μετάφραση
ποῦ;	οὐ / ὅπου / ἐνθα	πού;
ποῖ;	οἷ / ὅποι / ἐνθα	πού;
πῆ;	ἧ / ἥπερ / ὅπη	πού; / πώς;
πῶς;	ὡς / ὅπως	πώς;
—	ὡσπερ	πώς ακριβώς;
—	οἷα	πώς (ακριβώς);
πόθεν;	ὅθεν / ὁπόθεν / ἐνθεν	από πού;
πότε;	ὅτε / ὁπότε	πότε;
πηνίκα;	ἡνίκα / ὁπηνίκα	ποια ώρα;
ποσάκις;	ὁποσάκις	πόσες φορές;

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Να βρείτε και να αναγνωρίσετε πλήρως (είδος, εισαγωγή, εκφορά, συντακτικός ρόλος) τις δευτερεύουσες πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις στα παρακάτω παραδείγματα:

1. ἀποροῦσι δ' ὅπως ποιήσουσιν
2. σοὶ σκοπεῖν, ὅπως ἐφάμιλλος γενήσῃ τοῖς τοῦ πατρὸς ἐπιτηδεύμασιν
3. Ἀλλὰ σκόπει, ὅπως ἂν ἀποθάνοιμεν ἀνδρικότατα
4. ἐπιμελοῦνται πάντα ποιοῦντες ὅπως οἱ παῖδες αὐτοῖς γένωνται ὡς δυνατὸν βέλτιστοι
5. ἀπορεῖται πότερόν ἐστι μαθητὸν ἢ ἐθιστὸν ἢ καὶ ἄλλως πως ἀσκητὸν ἢ ἀρετὴ
6. ἀπορεῖται δὲ καὶ πότερον δεῖ φιλεῖν ἑαυτὸν μάλιστα ἢ ἄλλον τινά
7. ἀπόρως μὲν εἶχε τί χρῶτο τῷ πράγματι διὰ τὸ πλῆθος τῶν καλαμηφόρων
8. καὶ δείξεις τάχα εἴτ' εὐγενὴς πέφυκας εἴτ' ἐσθλῶν κακὴ
9. οὐκ ἔχω ὅτι σοὶ ἀποκρίνωμαι
10. καὶ ἠπόρει ὅτι χρήσαιτο
11. ἐβουλεύοντο πῶς ἂν τὴν μάχην συμφορώτατα σφίσιν αὐτοῖς ποιήσαιτο
12. Ἐξ ὧν ἐνθυμεῖσθαι χρή, πῶς ἕκαστος ὑμῶν διέκειτο καὶ τίνα γνώμην εἶχεν.
13. Ἀλλ' ἐπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου ἔδει σκοπεῖν οἷος ἦν.
14. Ἦρώτα Μειδίας ἐπὶ τίσιν ἂν σύμμαχος γένοιτο.
15. Ὅμως δεῖ πειρᾶσθαι ὅπως σφωζόμεθα.
16. Ἀπορεῖς εἰ διδακτὸν (ἐστίν) ἡ ἀρετὴ.
17. Καὶ τοῦτο ἐννοήσαντα ἀποπειρᾶσθαι τοῦ δακτυλίου εἰ ταύτην ἔχοι τὴν δύναμιν.
18. Βούλομαι τοίνυν [ὑμᾶς] μετὰ παρρησίας ἐξετάσαι τὰ παρόντα πράγματα τῇ πόλει, καὶ σκέψασθαι τί ποιοῦμεν.
19. Σκέψαι ἐὰν τόδε ἀρέσκη.
20. Ὁ Κῦρος ἐπυνθάνετο ἤδη αὐτῶν καὶ ὁπόσῃν ὁδὸν διήλασαν καὶ εἰ οἰκοῖτο ἡ χώρα.
21. Οὐκ ἔχω τί λέγω.
22. Θαυμάζω πότερα ὡς κρατῶν βασιλεὺς αἰτεῖ τὰ ὅπλα ἢ ὡς διὰ φιλίαν δῶρα.